Pasi Nurminen
Toimitusjohtaja
Suomen Palautuspakkaus Oy (PALPA)
8.5.2026

HE 82/2026 vp – Hallituksen esitys jätelain ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annetun lain muuttamiseksi

JL § 52 Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

JL § 68 Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen tietty vähimmäisosuusrahamäärä, joka vastaa enintään viittä prosenttia sen jäseniltä perimistä maksuista. Maksua ei saa periä uudelleenkäytettävien pakkausten osalta.

Palpan lausunto:

Kohdassa JL § 52 ehdotus jättäisi tuottajayhteisön harkittavaksi jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen ohjattavan rahoituksen määrän, ellei määrää tarkennettaisi valtioneuvoston asetuksella, jonka antamiselle säädettäisiin valtuus. Pidämme perusteltuna esitettyä tuottajayhteisöille annettavaa harkintavaltaa jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen ohjattavan rahoituksen määrästä. Sama harkintavalta on kuitenkin annettava myös juomapakkausten palautusjärjestelmille. Esitetty 5% osuus jäseniltä perityistä maksuista tarkoittaisi Palpan järjestelmälle noin 2 miljoonan euron rahoitusta kohteisiin, joita ei ole määritelty minkään tahon toimesta.

Esitämme, että jätteen synnyn ehkäisemiseen osoitettavan rahoituksen laskennassa tulee huomioida juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän raportoimat keräysmäärät. Rahoituksen laskennassa prosenttiosuus kohdennetaan vain järjestelmän ulkopuolelle jääviin pakkauksiin, koska juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän järjestämään keräykseen palautunut pakkaus tukee jo itsessään materiaalien kierrätystä ja vähentää jätteen syntyä, eikä onnistunutta keräystä voida sanktioida sisällyttämällä se maksuosuuden laskentaan.

Meidän on vaikea nähdä, miten tämäntyyppiset toimenpiteet sopivat luonnollisesti osaksi missiotamme, koska emme tällä hetkellä anna neuvontaa eri pakkaustyypeistä, vaan pikemminkin huolehdimme palautusjärjestelmään kuuluvien pakkaustyyppien kierrätyksestä ja optimoimme sitä. Lisäksi mielestämme on selvennettävä, mitkä toimenpiteet hyväksytään ja minkä ajan kuluessa osoitetut varat on käytettävä. On myös selvennettävä, miten vaatimuksen noudattamista seurataan ja kenen toimesta. Seurannalla tarkoitamme sitä, miten osoitettuja varoja on käytetty toimenpiteiden rahoittamiseen ja miten toimenpiteiden vaikutukset todennetaan.

Esityksen vaikutusarvion perusteella asetuksessa säädettävän kiinteän prosentuaalisen osuuden tarvetta arvioidaan jäsenvaltioiden sekä komission mahdollisesti antaman ohjeistuksen perusteella. Tästä syystä esitämme, että asetusta ei säädetä ennen kyseisen ohjeistuksen saapumista.

JL § 61 Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

Uusi kolmas momentti ja neljännen momentin muutos: sovellettaisiin pakkausten tuottajaan tai tuottajayhteisöön pakkausasetuksen 47 artiklan 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi. Vakuus määrättäisiin kullekin tuottajalle tai tuottajien puolesta toimivalle tuottajayhteisölle ensi kerran tuottajarekisteriin hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Vakuusmääräys olisi voimassa toistaiseksi. Päätöksessä määrättäisiin myös menettelystä vakuuden riittävyyden säännölliseen arviointiin. – – Pakkausten tuottajaa tai tuottajayhteisöä koskevan vakuuden hyväksyttävyyteen, riittävyyteen ja realisointiin sovellettaisiin samoja pykälän 4–7 momentin säännöksiä kuin muihinkin pykälässä tarkoitettuihin vakuuksiin. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin 8 momentin mukaan antaa tarkempia säännöksiä myös pakkausten tuottajaa tai tuottajayhteisöä koskevasta vakuudesta.

Pykälän vakuuden määrää koskevaan 4 momenttiin (muutoksen jälkeen 5 momentti) lisättäisiin pakkausten tuottajaa ja tuottajayhteisöä koskeva erityissäännös, jonka mukaan pakkausjätehuoltoa koskevan vakuuden olisi katettava vähintään kolmen kuukauden jätehuoltotoimista aiheutuneet keskimääräiset kustannukset.

Pasi Nurminen
Toimitusjohtaja
Suomen Palautuspakkaus Oy (PALPA)
8.5.2026

Palpan lausunto:

Kannatamme pantillisten juomapakkausten palautusjärjestelmän ja uudelleenkäyttöjärjestelmän rajaamista vakuusasetannan ulkopuolelle. Pelkästään kolmen kuukauden panttimaksut ovat Palpan järjestelmässä noin 90 miljoonaa euroa, joten minkä tahansa muotoinen suora rahoituksen takaus olisi täysin kohtuuton. Palpa on valvovan viranomaisen pyynnöstä esittänyt jo vuonna 2013 vakavaraisuusselvityksen, joka osoittaa toimintaa voitavan jatkaa useita kuukausia kotiuttamalla jäsenten saatavia. Pantinmaksun keskeytyminen vaatisi tilanteen, jossa maahantuojat ja juomavalmistajat keskeyttäisivät yhtaikaa kaikkien tuotteidensa myynnin. Tällaiseen tilanteeseen varautuminen useamman kuukauden panttien reservillä ei ole realismia.

Kunnioittavasti

Suomen Palautuspakkaus Oy (PALPA)